

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capital Uman 2014 - 2020

Axa prioritară 3: Locuri de muncă pentru toți

Obiectivul tematic 3.7: Creșterea ocupării prin susținerea întreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbană

Titlu proiect: “**PROmotorii Firmei Tale (PROFIT) – pentru regiunea Centru**”

POCU/82/3/7/104254

Activitatea 6.

Susținerea antreprenoriatului în regiunea de implementare a proiectului

6.3. Studiu de analiză în domeniul antreprenoriatului, bune practici și măsuri de susținere

Bune practici în antreprenoriat

LIMITE ȘI CAPCANE ÎN ANALIZA CONTABILĂ PRIVIND CALITATEA ÎNREGISTRĂRIILOR CONTABILE ALE UNEI FIRME

Autor:

HURLOIU LĂCRĂMIOARA RODICA

Expert bune practici în antreprenoriat

Noiembrie, 2019

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman

LIMITE ȘI CAPCANE ÎN ANALIZA CONTABILĂ PRIVIND CALITATEA ÎNREGISTRĂRIILOR CONTABILE ALE UNEI FIRME

Contabilitatea creativă reprezintă o problemă provocatoare, care necesită o soluție energetică. Literatura de specialitate a răspuns acestei provocări prin avansarea unor *sugestii îndrăznețe*.

În continuare vom prezenta câteva dintre sugestiile cele mai pertinente.

Bernard Christophe consideră că reconcilierea contabilității și creativității ar fi posibilă prin mariajul principiului continuității exploatării cu principiul nevolatilității informației.

Primul principiu aduce în discuție aspectul comercial al informației, iar cel de-al doilea insistă asupra caracterului civic al aceleiași informații.

Contabilitatea va juca deci un dublu rol moderator:

- pe de o parte, *va liniști piața* prin semnalizarea continuității exploatării,
- pe de altă parte, *va evita șocurile bruște* pe piață prin producerea unei informații puțin volatile.

Grija producătorilor de informații contabile de a demonstra continuitatea exploatării are un caracter universal.

Din acest motiv, ei nu vor ezita să schimbe politicile contabile, când o astfel de schimbare îi ajută să emită un anumit semnal.

De exemplu, *publicarea unei pierderi* este percepută pe piață ca o acceptare a faptului că *“vremurile sunt grele”*.

Dimpotrivă, *compensarea pierderii* semnalizează *încredere în viitor*, în continuitatea exploatării.

Rămâne la latitudinea acționarilor să adere sau nu la acest raționament psihologic.

Informațiile contabile pot juca, în acest caz, un rol moderator, cu condiția să nu fie foarte volatile.

Luarea în cont a elementelor viitoare dă naștere unei volatilități care “desfigurează” informația contabilă și o privează de orice virtute moderatoare.

În ceea ce ne privește, nu aderăm în totalitate la punctul de vedere al autorului francez, întrucât excluderea volatilității în contabilitate nu este posibilă.

Astfel, creșterea progresivă a investițiilor imateriale invită la înscrierea acestora în activ.

Și chiar dacă evaluarea activelor imateriale ridică probleme, neexistând o relație fixă între costuri și randamentul așteptat, utilizatorii externi doresc informații despre aceste “elemente sensibile” deoarece de ele depinde succesul unor întreprinderi.

Există trei surse potențiale de erori în datele contabile:

(1) rigurozitatea regulilor contabile;

(2) previzionarea eronată;

(3) deciziile de raportare adoptate de manageri în scopul atingerii anumitor obiective.

(1) Regulile contabile

(1) Regulile contabile determină apariția erorilor, deoarece este foarte dificil să restricționezi libertatea managerilor fără a reduce conținutul informațional al rapoartelor contabile.

De exemplu, conform standardele americane, firmele trebuie să înregistreze cheltuielile cu cercetarea atunci când acestea apar. Totuși, unele cheltuieli cu cercetarea vor aduce un venit în viitor, în timp ce altele nu. Dar, pentru că nu se permit diferențierea celor două tipuri de cheltuieli, apar neconcordanțe în înregistrarea lor contabilă. În general, gradul denaturării determinate de standardele contabile depinde de măsură în care aceste standarde surprind natura tranzacțiilor unei firme.

(2) Erori de previzionare

O altă sursă de erori în rapoartele contabile sunt de *previzionare*. Acestea apar în rapoartele contabile datorită faptului că managerii nu pot previziona cu exactitate tranzacțiile curente. De exemplu, atunci când o firmă vinde bunuri pe credit, conform principiilor contabilității de angajamente, este necesar estimarea gradului de recuperare a sumelor datorate de către clienți.

Dacă aceste încasări sunt caracterizate ca „rezonabil de certe”, ele sunt înregistrate ca vânzări, creând un cont debitor în bilanț.

De asemenea, managerii trebuie să estimeze ponderea creditelor ce nu vor fi rambursate în total credite.

Dar pentru că managerii nu au o viziune perfectă asupra evoluției acestor credite, este foarte posibil că valoarea efectivă a creditelor nerambursabile să difere de cea previzionată.

Apariția erorilor în previzionările realizate de conducerea unei firme depinde de o serie de factori, cum sunt: complexitatea tranzacțiilor efectuate, gradul de predictibilitate al mediului firmei sau schimbările neașteptate ce apar în economie.

(3) Deciziile managementului firmei

Prin deciziile pe care le adoptă, managerii firmei pot să determine apariția unor erori în înregistrarea contabilă. Astfel, în vederea atingerii anumitor obiective, managerii firmei pot să fie tentați să denatureze informațiile din rapoartele contabile.

a/ Restricții contabile contractuale. Managerii unei firme pot adopta decizii în legătură cu întocmirea rapoartelor contabile, stimulați de condițiile prevăzute în contractele de creditare încheiate de firma respectivă.

De exemplu, în cazul acordării unui împrumut, băncile pot impune firmelor îndeplinirea anumitor condiții referitoare la menținerea unei anumite rate de acoperire a dobânzii (interest coverage): respectarea anumitor indicatori privind capitalul circulant (working

capital ratios) și menținerea valorii nete a capitalului propriu (net worth), ambele definite în termeni contabili.

Neîndeplinirea acestor condiții poate determina revendicarea rambursării imediate a creditelor datorate.

De aceea, managerii firmelor care risca încălcarea acestor condiții, tind să adopte decizii de raportare contabilă care miscoreaza probabilitatea ca înregistrările contabile să releve încălcarea obligațiilor contractuale;

b/Remunerarea managerilor. O altă cauză pentru care managerii au tendința să denatureze informațiile contabile este faptul că salariile și securitatea locului lor de muncă depinde de profitul raportat.

De exemplu, mulți manageri primesc o primă substanțială dacă profitul obținut depășește un anumit nivel.

Acest lucru îi determină pe manageri să adopte acele metode contabile care să permită maximizarea veniturilor lor.

c/Lupta pentru controlul firmei. În multe firme, lupta pentru deținerea controlului este acerbă, iar diferitele echipe manageriale doresc să câștige încrederea acționarilor pentru a dobândi controlul firmei. Rapoartele contabile sunt, de cele mai multe ori, instrumente pe baza cărora sunt departajate aceste echipe manageriale.

De aceea, managerii vor adopta acele decizii de raportare contabilă care să îi avantajeze în fața acționarilor.

d/Considerente legate de sistemul de impozitare. Managerii pot adopta decizii referitoare la raportarea contabilă în funcție de sistemul de impozitare existent.

De exemplu, unele firme sunt solicitate ca în rapoartele întocmite pentru acționari să utilizeze metoda LIFO de evaluare a stocurilor, aceste rapoarte fiind apoi utilizate pentru calculul impozitului pe venit.

Utilizarea metodei LIFO permite ca, atunci când prețurile cresc, firmele să se raporteze la profituri mai mici, ceea ce determină reducerea valorii impozitului pe profit. Unele firme pot să renunțe la această metodă de reducere a impozitului, pentru a putea raporta profituri mai mari în situațiile financiare.

e/Considerente legate de raportările contabile. Deoarece rapoartele contabile sunt utilizate de către autorități într-o varietate de scopuri, managerii multor firme pot distorsiona rapoartele contabile, astfel încât să influențeze deciziile adoptate de autorități. Exemple de domenii în care autoritățile utilizează rapoartele contabile sunt: calcularea taxelor vamale de import, prevenirea situațiilor de momopol, stabilirea obligațiilor fiscale etc.

f/Considerații legate de piața de capital. Conducerea unei firme poate adopta anumite decizii de raportare contabilă în scopul influențării percepției participantilor pe piața de capital. Atunci când persoanele din exteriorul firmei nu au suficiente informații privind activitatea firmei, această strategie poate permite influențarea investitorilor, cel puțin pe termen scurt.

g/Considerente legate de stakeholderi. Managementul unei firme poate adopta decizii de raportare contabilă în vederea influențării principalilor stakeholderi ai firmei respective.

De exemplu, deoarece sindicatele pot revendica creșterea salariilor pe motiv ca firma obține profituri mari, conducerea poate adopta decizii de raportare contabilă care să determine scăderea veniturilor în momentul în care au loc negocierea contractelor de muncă.

În țări precum Germania, în care sindicatele sunt foarte puternice, acest considerent este foarte important în politica contabilă a firmei. Alți stakeholderi ce pot fi influențați prin aceste decizii sunt furnizorii și clienții.

h/Concurența. Concurența din sectorul de activitate al firmei este un alt factor ce stă la baza deciziilor legate de raportarea contabilă.

De exemplu, firmele pot să evite publicarea anumitor date contabile, pentru a preveni utilizarea lor de către firmele concurente. Sau, prin publicarea unor profituri în descreștere, firmele dintr-un anumit sector pot să descurajeze pătrunderea de noi concurenți în sectorul respectiv.

Pe lângă corectitudinea estimărilor și a metodei de raportare, *gradul de dezvoltare* al datelor contabile reprezintă un alt factor important ce influențează calitatea înregistrărilor contabile ale firmei.

Conducerea firmei poate să aleagă o metodă de raportare contabilă care să facă mai mult sau mai puțin ușoară înțelegerea rapoartelor contabile de către instituțiile sau persoanele din afara firmei. Autoritățile prevăd cantitatea minimă de informații, ce trebuie publicate, dar nu interzic firmelor să publice și alte informații contabile. Managerii pot utiliza diferite elemente ale rapoartelor financiare pentru a descrie strategia firmei, metodele de raportare contabilă și realizările firmei. Modul în care conducerea exploatează această *flexibilitate* în prezentarea datelor contabile diferă de la o firmă la alta.

Aprecierea calității înregistrărilor contabile ale unei firme în urma analizei contabile se realizează în mai multe etape(E).

E1. Identificarea metodelor contabile cheie. Caracteristicile și strategia adoptată de firmă determină factorii cheie ai succesului sau riscurile la care aceasta este expusă.

Unul dintre obiectivele analizei rapoartelor financiare este evaluarea modului în care factorii de risc sau de succes sunt reflectați în rapoartele financiare ale firmei.

De exemplu, unul dintre factorii-cheie care determină succesul pe piață al unei firme de leasing constă în *estimarea corectă a valorii reziduale a echipamentelor închiriate*, la sfârșitul perioadei de închiriere.

De aceea, pentru o firmă de leasing, o decizie contabilă importantă este modul în care valoarea reziduală este înregistrată, deoarece aceasta influențează atât *valoarea profitului raportat*, cât și cea a *activelor firmei*.

Dacă valoarea reziduală a echipamentelor este supra estimată, firma este expusă riscului de a înregistra o valoare mare a amortizărilor în viitor.

Factorul-cheie al succesului

- în domeniul bancar este *managementul riscului de neplată a dobânzilor și a creditelor*;
- în comerțul cu amănuntul factorul-cheie al succesului îl constituie *gestiunea stocurilor*; iar

- pentru un producător, factorii de succes sunt *calitatea produselor, activitatea de cercetare-dezvoltare și asistența post-vânzare*.

În fiecare dintre cazurile de mai înainte, analistul trebuie să identifice *metodele contabile* alese de firmă, pentru a înregistra acești factori, să determine cum sunt aplicate acestea în practică și cum sunt stabilite estimările.

De exemplu, în cazul băncilor, o metodă contabilă de înregistrare a riscului de neplată a creditelor acordate este crearea unei rezerve pentru credite nerambursate (credit loss reserve).

În cazul unui producător, calitatea produselor este reflectată în contabilitate prin crearea unei rezerve pentru cheltuielile de repartitie a produselor în perioada de grație.

E2. Evaluarea flexibilității contabile. Nu toate firmele dispun de aceeași flexibilitate în alegerea metodelor și estimărilor contabile. În cazul anumitor firme, regulile contabile sunt foarte stricte.

De exemplu, chiar dacă *cercetarea-dezvoltarea* este un factor-cheie al succesului pentru industria biotehologică, managerii nu beneficiază de flexibilitate în raportarea datelor contabile privind această activitate. Pe de altă parte, managementul riscului de neplată a creditelor este un factor-cheie al succesului în domeniul bancar, iar conducerea băncilor are libertate deplină în estimarea valorii creditelor nerambursate.

Dacă managerii nu dispun de flexibilitate în alegerea metodelor contabile și a estimărilor legate de factorii-cheie ai succesului, rapoartele contabile nu vor furniza o imagine corectă a activității firmei.

Pe de altă parte, dacă managerii dispun de o mare flexibilitate, rapoartele contabile pot fi relevante pentru activitatea firmei, doar în măsură în care managerii utilizează eficient această libertate.

Indiferent de gradul de flexibilitate de care dispun managerii unei firme în măsurarea factorilor cheie ai succesului sau în evaluarea riscurilor cu care firma se confruntă, ei vor dispune de o anumită flexibilitate în aplicarea altor înregistrări contabile în afara celor strict legate de raportarea financiară.

De exemplu, orice firmă poate să aleagă metoda de amortizare (liniară sau accelerată), metoda de inventariere (FIFO, LIFO, costul mediu ponderat), metoda de amortizare a fondului comercial etc. Deoarece aceste opțiuni contabile pot avea un impact deosebit asupra valorii performanțelor raportate de o firmă, ele crează o oportunitate pentru exploatarea datelor contabile în avantajul firmei respective.

E3. Evaluarea strategiei contabile. Atunci când managerii dispun de flexibilitate în manipularea informațiilor contabile, ei pot utiliza acest avantaj pentru a face publică sau pentru a ascunde adevărata situație economică a firmei lor.

Pentru a evalua modul în care un manager utilizează flexibilitatea contabilă, analiștii pot răspunde la următoarele întrebări:

Care este diferența dintre regulile contabile aplicate în firmă și normele standard în domeniul de activitate al firmei? Există diferențe datorate specificului strategiei firmei?

De exemplu, o firmă poate stabili provizioane pentru cheltuieli de repartitie a produselor în perioada de garanție mai mici decât cele stabilite de celelalte companii.

O explicație a acestui fenomen ar fi aceea că firma aplică strategia creșterii calității produselor și a investit mult în reducerea defecțiunilor post vânzare.

O altă explicație ar fi faptul că firma își subestimează obligațiile în ceea ce privește garanția produselor sale.

Pentru a evalua modul în care un manager utilizează flexibilitatea contabilă, analiștii pot răspunde la următoarele întrebări:

- Este motivată conducerea firmei să distorsioneze datele contabile pentru a obține un rezultat contabil mai bun?
- De exemplu, firma risca să încalce condițiile prevăzute în contractele de creditare?
- Are conducerea dificultăți în obținerea profitului planificat?
- Conducerea firmei este implicată în negocieri cu sindicatul?
- Managerii adoptă decizii contabile în vederea reducerii impozitelor sau pentru a influența percepția firmelor concurente?

E4. Evaluarea calității rapoartelor contabile.

Managerii unei firme pot să faciliteze sau să îngreuneze procesul de înțelegere a datelor financiare ale firmei de către analiști.

Deși reglementările contabile stabilesc cantitatea minimă de informații contabile ce trebuie să fie dată publicității, managerii sunt cei care decid în final care este conținutul rapoartelor contabile. Din acest motiv, gradul de informare reprezintă o măsură a calitatii rapoartelor contabile ale unei firme.

În evaluarea gradului de informare a rapoartelor financiare, analiștii pot răspunde la următoarele întrebări:

♦Furnizează firma toate datele necesare evaluării strategiei de afaceri și a consecințelor aplicării acesteia?

De exemplu, unele firme introduc în raportul lor anual o „Scrisoare către acționari”, cu scopul de a descrie mediul în care acționează firma respectivă, poziția sa față de concurență precum și planurile de viitor ale acesteia.

Aceste firme utilizează această scrisoare pentru a se „lauda” cu rezultatele obținute de firma, sau pentru a sublinia obstacolele cu care firma s-a confruntat sau se confruntă.

În evaluarea gradului de informare a rapoartelor financiare, analiștii pot răspunde la următoarele întrebări:

♦Informațiile furnizate în *notele explicative* ale rapoartelor contabile sunt explicite și corecte?

De exemplu, dacă metodele de înregistrare a veniturilor și cheltuielilor practicate de o firmă diferă de cele standard, firma respectivă poate explica în cadrul notelor explicative modul pentru care prefera aplicarea acestor metode.

De asemenea, dacă pe parcursul unui an s-au produs schimbări majore în ceea ce privește strategia firmei, în notele de subsol pot fi explicate motivele acestei schimbări.

În evaluarea gradului de informare a rapoartelor financiare, analiștii pot răspunde la următoarele întrebări:

♦Sunt explicate corect performanțele unei firme?

Secțiunea de analiza din *Raportul anual al unei firme* oferă analiștilor oportunitatea de a înțelege motivele ce stau la baza schimbărilor ce au loc în cadrul firmei respective.

Unele firme utilizează această secțiune pentru a explica performanțele obținute prin prisma condițiilor mediului de afaceri în care firma respectivă își desfășoară activitatea.

De exemplu, care sunt cauzele scăderii profitului obținut de firmă față de perioada precedentă – reducerea prețului pe piață sau creșterea costului de producție?

Care este cauza creșterii cheltuielilor administrative și de desfacere – investițiile realizate pentru diferențierea produselor sau ineficiența cheltuielilor generale?

E5. Identificarea potențialelor indicii. După parcurgerea etapelor descrise mai înainte, analiștii vor căuta să identifice indiciile care pun un semn de întrebare asupra calității înregistrărilor contabile. Aceste indicii impun o examinare mai atentă a unor probleme sau colectarea unor informații suplimentare despre acestea.

În cele ce urmează vom enumera câteva astfel de indicii:

► *Schimbări inexplicabile în utilizarea metodelor contabile, mai ales atunci când performanțele obținute sunt slabe.*

Acest lucru poate să sugereze că managerii manipulează datele contabile pentru a ascunde situația reală.

► *Tranzacții nemotivate care determină creșterea fără precedent a profitului.*

De exemplu, unele firme pot să realizeze tranzacții cu efect asupra datelor din bilanț, cum ar fi vânzarea de active, pentru a determina creșterea profitului în perioada în care veniturile din exploatare sunt mici.

► *Creșterea neobișnuită a creanțelor clienților în raport cu valoarea vânzărilor.*

Această situație poate sugera orice fapt că firma respectivă are o politică relaxată de creditare a clienților, ori că își „încarcă” artificial distribuitorii cu marfa doar pentru a înregistra venituri în perioada curentă.

Dacă politica de creditare a clienților este relaxată în mod nejustificat, se poate întâmpla că, în viitor, firma să se confrunte cu situația de a prescrie o parte din creditele clienților datorită imposibilităților de plată a acestora.

De asemenea, dacă cantitatea de mărfuri livrate distribuitorilor este mai mare decât cea necesară, firma se poate confrunta în viitor, fie cu returnări de mărfuri, fie cu o scădere în viitorul apropiat a livrărilor.

► *Creșterea neobișnuită a stocurilor în raport cu creșterea vânzărilor.*

Dacă acumularea de stocuri se datorează creșterii stocului de produse finite, acest lucru poate fi un semn că cererea pentru produsele firmei este în scădere, fapt ce sugerează că firmă va fi nevoită să-și reducă prețurile.

Dacă acumularea de stocuri se datorează creșterii stocurilor de produse în curs de execuție, acest fenomen constituie un semn că managerul se așteaptă la o creștere a volumului de vânzări.

Dacă acumularea de stocuri se datorează creșterii stocului de materii prime, acest lucru indică faptul că există deficiențe la nivelul activităților de aprovizionare, care vor conduce inevitabil la creșterea costurilor de producție.

► *Creșterea diferenței dintre profitul raportat al firmei și fluxul de numerar rezultat din activitatea de exploatare.*

Deși există diferențe între valoare profitului raportat conform principiilor contabilității de angajamente și a fluxului de numerar obținut conform contabilității numerarului (contabilității trezoreriei), când metodele contabile practice de firmă nu se schimbă, relația dintre aceste două valori este constantă.

De aceea, orice modificare a relației dintre profitul raportat și fluxul de numerar indica o schimbare a estimărilor contabile realizate de firmă.

► *Creșterea diferențelor dintre profitul raportat și impozitul pe profit.*

În măsura în care legislația în vigoare permite acest lucru, o firmă poate să aleagă metoda contabilă pe care o considera adecvată pentru calcularea impozitului pe profit.

Totuși relația dintre datele utilizate în înregistrările contabile și cele utilizate în calculul impozitului pe profit trebuie să fie constante în timp, cu excepția cazurilor în care regulile contabile sau standardele contabile se schimbă.

De exemplu, să presupunem că, pentru elaborarea rapoartelor financiare, cheltuielile cu serviciile post-vanzare sunt estimate utilizându-se principiile contabilității de angajamente, iar la calculul impozitului pe profit, aceste cheltuieli sunt înregistrate în momentul efectuării plății.

Dacă nu are loc o schimbare majoră a calității produselor firmei, raportul dintre cele două cifre trebuie să fie constant.

O modificare a acestui raport indică fie o schimbare semnificativă în calitatea produselor, fie o modificare a estimărilor utilizate în rapoartele financiare.

► *Tendința de a utiliza mecanisme de finanțare cum sunt parteneriatele în proiecte de cercetare-dezvoltare sau vânzarea de efecte de comerț garantate.*

Deși la baza acestor angajamente pot sta motive întemeiate, ele pot oferi managementului posibilitatea de a subevalua obligațiile financiare ale firmei și/sau de a subestima activele acesteia.

► *Amortizarea bruscă a unor active.*

Acest lucru poate sugera faptul că managementul acționează tardiv în ceea ce privește reflectarea în înregistrările contabile apărute în activitatea firmei.

Creșterea bruscă a cheltuielilor de amortizare a unor active poate fi rezultatul unor schimbări neașteptate în activitatea firmei.

► *Modificarea semnificativă a datelor contabile conținute în rapoartele celui de-al patrulea trimestru.*

Deși raportul anual al unei firme este supus *auditului extern*, rapoartele trimestriale nu sunt auditate.

Dacă managerii unei firme nu doresc să publice estimări corecte în rapoartele primelor trei trimestre (precum cele privind provizioanele pentru datorii nerecuperate), atunci probabil vor face ajustări majore în raportul pe trimestrul al patrulea, sub presiunea auditorilor externi.

Prin urmare, ajustările majore ale raportului celui de-al patrulea trimestru pot indica o reticență a managerilor în privința evidențierii situației reale a firmei.

► *Schimbarea nejustificată a firmei care realizează auditul.*

Acest lucru poate indica faptul că firma are tendința de a „cumpăra” opiniile firmelor de audit.

► **Tranzacțiile între firme partenere sau asociate.**

Acestor tranzacții le va lipsi obiectivitatea proprie tranzacțiilor efectuate pe piața liberă, iar estimările contabile referitoare la aceste tranzacții tind să fie subiective.

Lista de mai înainte oferă câteva exemple de *indicii* care ne pot releva *calitatea precară a rapoartelor contabile dintr-o firmă*.

Totuși, este foarte important că, înainte de a trage o concluzie, să continuăm analiza.

Aceste indicii pot avea diferite interpretări.

De aceea, trebuie să utilizăm aceste indicii pentru a *dezvolta mai departe analiza* și nu pentru a o încheia.

E6. Corectarea denaturărilor contabile. În cazul în care analiza contabilă conduce la concluzia că datele conținute în rapoartele firmei nu sunt relevante, analiștii trebuie să încerce corectarea acestor informații în așa fel încât să se reducă la minim posibilitatea că rapoartele să inducă în eroare.

Evident că este imposibilă corectarea tuturor distorsiunilor din rapoarte utilizând doar informații din exteriorul firmei.

Totuși, se pot aduce câteva îmbunătățiri acestor rapoarte utilizând

- *tabloul fluxurilor de numerar și*
- *notele explicative* ale rapoartelor financiare

Tabloul fluxurilor de numerar al unei firme corelează rezultatele obținute prin contabilitatea de angajamente (accrual accounting) cu cele obținute prin contabilitatea trezoreriei (cash accounting).

În cazul în care analistul nu este sigur de calitatea rezultatelor obținute prin contabilitatea de angajamente, tabloul fluxurilor de numerar reprezintă o cheie de control a acestor rezultate. De asemenea, tabloul fluxurilor de numerar reflectă și diferențele dintre datele conținute în contul de profit și pierdere (income statement) și fluxurile de numerar (cash-flow) aferente.

Notele explicative din rapoartele financiare conțin informații utile pentru corectarea datelor contabile.

De exemplu, atunci când o firmă schimbă metoda contabilă aplicată, *notele de subsol* ale rapoartelor financiare vor preciza care sunt consecințele acestei schimbări.

În mod similar, unele firme prezintă în cadrul acestor note modul în care se realizează estimările contabile, ca de exemplu estimarea provizioanelor pentru credite nerambursate.

În notele de subsol ale declarației de impunere fiscală se oferă o explicație cu privire la diferențele existente între datele din rapoartele întocmite pentru acționari și cele întocmite în scopul calculării impozitului pe venit.

Deoarece declarațiile de impunere fiscală sunt mai „prudentiale” decât cele adresate acționarilor, aceste note explicative pot oferi o imagine mai corectă asupra performanțelor firmei.

Limitele analizei contabile.

Deoarece *mecanismele care limitează capacitatea managerilor de a denatura datele contabile* pot complica rapoartele contabile, nu este indicat că regulile contabile să elimine complet flexibilitatea contabilă.

De aceea, în practică managerii au libertatea de a influența datele din rapoartele financiare.

În consecință, chiar și în prezența regulilor contabile și a auditului extern, multe din informațiile conținute în rapoartele financiare sunt denaturate și nu relevă adevărul. Obiectivul analizei contabile este să evalueze gradul în care înregistrările contabile ale unei firme relectă realitatea economică din acea firmă și să corecteze potențialele greșeli. Atunci când distorsiunile sunt mari, rolul analizei contabile este deosebit de important.

Capcane în analiza contabilă.

În procesul de analiză contabilă există anumite *capcane* pe care analiștii trebuie să le evite. În primul rând este important să ne amintim faptul că, din perspectiva unui analist, *metoda contabilă prudentțială* nu reprezintă metoda contabilă cea mai bună.

Analiștii financiari sunt interesați de gradul în care înregistrările contabile surprind realitatea economică a firmei, iar în această privință maniera prudentțială poate să nu fie cea mai adecvată.

Mai mult, de multe ori, metodele prudentțiale oferă managerilor posibilitatea de a „nivela profiturile”, ceea ce împiedică identificarea în timp util a performanțelor slabe.

O altă greșală este confundarea metodelor neobișnuite de înregistrare contabilă cu cele care urmăresc distorsionarea datelor.

Metodele contabile neobișnuite pot să facă dificilă compararea rezultatelor firmei cu cele ale altor firme, dar aceste metode pot fi dictate de strategia urmată de firma respectivă.

De exemplu, firmele care practică strategia diferențierii sau cele care își desfășoară activitatea într-o manieră inovativă, pentru a putea valorifica anumite oportunități pe piață, pot să opteze pentru metode contabile neobișnuite, care să reflecte mai bine activitatea lor.

De aceea, este foarte important că metodele contabile alese de o firmă să fie evaluate prin prisma strategiei promovate de aceasta.

O altă capcană este aceea că de cele mai multe ori, analiștii atribuie toate schimbările, care apar în politicile contabile ale firmei, dorinței de câștig al managementului. Totuși, schimbarea metodei contabile poate fi și rezultatul modificării condițiilor mediului de afaceri.

De exemplu, creșterea neobișnuită a stocurilor unei firme poate fi rezultatul pregătirilor pentru lansarea unui nou produs pe piață.

De asemenea, creșterea valorii creanțelor clienților se poate datora modificării strategiei de vânzare.

De aceea este foarte important ca *analistul* să ia în considerare *toate explicațiile posibile* privind schimbarea metodelor contabile și să le investigheze utilizând informațiile oferite de situațiile financiare ale firmei respective.

Surse potențiale de erori care influențează calitatea înregistrărilor contabile sunt:

- *rigurozitatea regulilor contabile;*
- *previzionarea eronată;*
- *deciziile de raportare adoptate de manageri în scopul atingerii anumitor obiective și altele.*

Analiza contabilă este un pas important în procesul evaluării activității unei firme.

Scopul ei este evaluarea gradului în care înregistrările contabile ale unei firme surprind realitatea economică din acea firmă.

Procesul de analiză contabilă presupune șase etape.

1. Astfel, analiștii încep prin **identificarea metodelor** și **estimărilor contabile cheie**, determinate de specificul domeniului de activitate al firmei și al strategiei de afaceri urmate de acestea.
2. Cea de-a doua etapă este **evaluarea gradului de flexibilitate** de care dispun managerii în aplicarea regulilor contabile.
3. Pasul următor are în vedere **evaluarea modului în care managerii își exercită aceasta flexibilitate** și **evaluarea motivației** care stă la baza alegerii unei anumite metode contabile.
4. Cea de-a patra etapă urmărește **analizarea amănunțită a calității rapoartelor** date de către firmă.
5. În a cincea etapă se **identifica indiciile** ce relevă existența unor deficiențe ale situațiilor financiare.
6. În final, prin cea de-a șasea etapă se urmărește **corectarea informațiilor financiare**.